

OPPEGGÅRD historielag

Medlemsblad nr 2/2002

Avsender: Opppegård Historielag, Postboks 12, 1411 Kolbotn

Høstens program

Rusletur på Oldtidsveien Torbjørnrud – Bjørnsrud

Med Eivind Barca.

Søndag 27. oktober kl 1300. Samling på Torbjørnrud

Adkomst på sykkel fra Roald Amundsens v. v/broen over E6 eller bil som parkeres på rasteplass E6 sørøver. (Ungå kioskens kundeplasser.)

Følg merkebånd ca 3-400 meter.

*****

Foredragskveld på Kolbotn bibliotek.

Tidligere kontorsjef ved vegkontoret i Akershus

Otto Arnulf kåserer om

Gamle veifar, bruks- og eiendomsrett.

Onsdag 13. november kl 1900.

Oppegård historielags styre:

Formann

Erik Ballangrud
Tlf: 66 82 03 78

E-mail: erik.ballangrud@c2i.net

Sekretær

Egil Wenger

Kasserer

Elisabeth Storløkken

Styremedlemmer

Eivind Barca

Sigurd Birkelund

Severin Breivik

Sverre Christiansen

Arno Mong Daastøl

Siri Madeleine Iversen

*****

Redaksjonskomite

Erik Ballangrud, Arno Mong Daastøl,

Siri Madeleine Iversen og Egil Wenger

RUSLETUR ØLDTIDSVEIEN OPPEGÅRD KIRKESTED - TORBJØRRUD

INNLEDNING

Eivind Barca innledet turen med en halvtimes interessant orientering ved Solheim med et 20-talls tilhørere, hvor han satte sammen hele områdets historie i et perspektiv fra 7-8000 år siden (Nøstvedt-kulturen) og til nyere tid (ca. Svartedauen/Reformasjonen).

Fåle urgård lenger sør (i Ås) hadde opprinnelig all mark vest og sør for Gjersjøen, ca. 30.000 mål. Senere ble 15000 mål mellom Gjersjøen og Bunnefjorden skilt ut og kalt Uppigard. I dette området var det sentralt med en nord-syd og en øst-vest veiforbindelse for ridende og gående. Uppigard ble lagt i dette veikrysset. Ved en senere gårdsdeling oppsto Austagard på ca. 6000 mål mellom vannskillet og Gjersjøen, og Bålerud, Jøranrud og Kurud, (ca. 1000-1100 e.Kr.).

Den beskrevne utviklingen gir klare indikasjoner på at gårdene, etter hvert som etablering skjedde, hadde veiforbindelse tidligere enn opprettelsen av kirkestedet – nå Oppegård kirke. De eldste gårdene ligger etter disse veiene, med våningshus på ene siden og driftsbygningene på andre siden av veien. Ved det nåværende kirkestedet har det med stor sannsynlighet vært samlingsplass også i hedensk tid – før år 1000-1100 e.Kr. De eldste steinmurene i området er sannsynligvis fra ca. 7-800 år e.Kr. Fra denne tiden stammer forøvrig navnet Gerdaruddin.

Gårdshistorien og samlingspunktet, "høvet" i veikrysset, indikerer veiforbindelsen nord/syd allerede i forhistorisk tid.

I tidligere nummer av medlemsbladet har vi beskrevet oldtidsveien øst/vest (Oppegård kirke-Kurud) og strekningen Hvitebjørn – Bjørnrud).

Forsidebildet viser en idyll fra Gjersjøen tegnet av kolbotnmannen Alf Trana (1933-1981)

Tegningen er benyttet på Oppegårdplatten 1977 utgitt av Stiftelsen Slora til inntekt for leirstedet Slora i Ski.

Fixerbilde- hvor er deltagerne? Det trengs å rydde litt!

SOLHEIM – OREDALEN

Fra Bekkenstenveien 50 m øst for Solheim, er traseen nordover for den tidligere oldtidsveien klart synlig. Etter 50 m nordover passerer man enden av en steinmur. Veien fører derfra i nordlig retning og fram til dyrket mark etter ca. 200 m. Her ble veien pløyd ned bare for 15 år tilbake, men det arbeides med å få til en markering av den gamle traseen over innmarka og fram til gårdstunet på Vestre Oppegård. På denne marka, rundt en steinmur midt på området, er et av de aktuelle stedene hvor gården Uppigard i sin tid kan ha vært plassert. Her møtes oldtidsveien med en veitrase fra fjorden (Bekkensten).

Etter passering av tunet på Vestre Oppegård er det tilsvarende situasjon med neddyrking av det tidligere veifaret. I skogbrynnet etter ca. 100 meter er det lett å finne igjen veien der dyrket mark slutter. Imidlertid er det ikke lenge (50 m) før oldtidsveitraseen tar av svakt østover fra den veien vi går på. På et årsdrag 50 m øst for veien er det identifisert flere hustuffer (16 bygninger) fra et gammelt gårdsanlegg. Ole Rojahn påviste anlegget i 1998, og orienterte nå

om anlegget. Gårdsanlegget er ikke tidfestet.. Oldtidsveien går – slik veiene på den tiden alltid gikk – gjennom dette gårdstunet, og ned igjen mot “vår” vei 100 m lenger nord. Denne veien er fortsatt lite synlig i terrenget. I skråningen ned mot Oredalen er det igjen sammenfallende trase for nåværende sti og oldtidsveien, nå helt tydelig i terrenget.

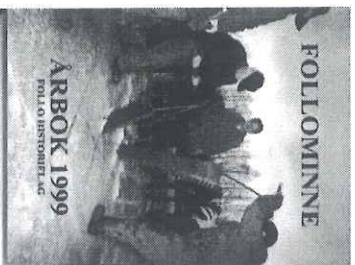
OREDALEN – TORBJØRRUD

I skråningen opp fra Oredalen mot nord synes oldtidsveien tydelig som en hulvei. På grunn av vegetasjonen i lett fuktig terreng, er det ikke lett å identifisere veitraseen i 100-200 m videre fra kanten opp fra dalen, men stien som benyttes er tydelig nok før den igjen synes som hulvei opp mot et høyereliggende område, i nyere tid kalt “Kaffekokeriet”. Rett etter tar en avstikker av østover mot Leinskallen. Oldtidsveien gjorde en bue østover mot dette veikrysset, spesielt for å unngå våt mark. I nyere tid er stien lagt rett fram over våtmarka. Vi kommer inn på gammel oldtidsveitrase igjen like etter våtmarka, hvor vi kan se rester etter en mulig fangstgrop, og vi ser også rester etter tidligere dyrket mark – også nyere tids dyrkning - på venstre side ned mot et myrdrag. Ca 300 m lenger framme kommer vi over et annet myrdrag rett bak låven på Torbjørnrud (i tidligere tider sto fjøs og stall litt lenger vest), og står umiddelbart på gårdstunet.

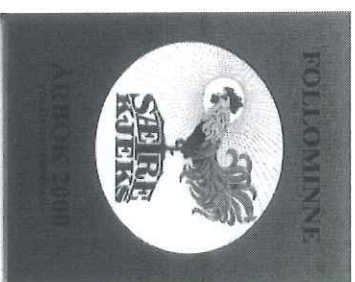
TORBJØRRUD

Gruppen tok kaffe-pause på tunet, og avsluttet foreløpig rusleturen på oldtidsveien her. Nordover mot Bjørnsrud går oldtidsveien litt opp i terrenget på tørt mark. Det finnes imidlertid en vinterrase lavere ned mot øst, som imidlertid går i svært fuktig terreng.

Etter pausen ble det tid til en rask tur opp i terrenget nord-vest for Torbjørnrud for å se på en grensestein fra gammel tid med innhogd trekantssymbol (peker mot en annen grensestein med lignende form), og tuffer etter en gammel boplass svakt nord-øst for Torbjørnrud. Historiske nedtegnelser kan fortelle om en “Torbjørnrud II-boplass”. Dette kan være hele eller deler av tuffene etter denne, selv om den ikke ligger direkte tilknyttet større arealer med dyrkningsjord.

Vi vil gjerne slå
et slag for
gamle numre av
FOLLOMINNE
Pris kr 30.00

Det er en del Oppegård- stoff der f. eks:

2001: Lisen Espeland – en legatgiver og tiden hun vokste opp i.

2000: "Fra Vika og helt ut til Bålerud hører vi sang og musikk" m/CD
Sætrekjøks – fra luksustføde til hverdagsmat.

Ingjerstrand – badeanlegg og flyhavn.

1999: Carl XII's felttog i Norge i 1716

1998: Kulturminner i Gjersjøelva. + Register for 1951 til 1997.

Kan kjøpes hos Kjell Dybdahl, Skivn 73. Tlf 66809505

Inntekten går til Historielaget.

Oppegårds historie i telegramstil.

Siden våren 2001 har jeg samlet alt jeg har kommet over om Oppegård i
bøker, aviser og andre skrifter, samt noen intervjuer.

Alle opplysninger er skrevet i et Word 06 dokument alfabettisk etter tittel
(med kilder angitt) og et annet dokument i kronologisk orden.

Hver av dem på ca 100 sider og med søkemuligheter.

Dette kan leveres på en diskett eller over internett.

Dette koster kr 50.- hvorav kr 25.- tilfaller Historielaget.

Bestilles hos Erik Ballangrud,, Mellomåsvn 124, 1414 Trollåsen.

Tlf 66 82 03 78 eller med en bankgiro til konto 7077 13 53868

Kjenner du noen som kan tenke seg å bli medlem i Oppegård
Historielag?

Jeg melder meg inn i Oppegård Historielag:

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr/poststed: .....

Tlf. .... Fødselsår: .....

Kontingenten er kr 125.- pr. husstand.

Klipp ut og send til Oppegård Historielag, Postboks 12, 1411 Kolbotn eller
ring 66 82 03 78.

ETTERLYSNINGER

I forbindelse med kommende kalender trenger vi bilder av Engerbråten,
Sønsterudvn 12(?), Huset til veivokter Myrvold.

Vi trenger også bilde av butikken som var nord for Kullebunndråten
(Solbråten gård).

I det hele tatt trenger vi litt "historisk sus" over disse og andre hus som er
blitt borte. Ta kontakt med Unni Fjeld 90651768 hvis du har noe å fortelle.

TAKK

Etter forrige etterlysning har vi fått i gave fra Sigrid og Odd Bertelsen et
Oppegårdspill. Det er et slags "monopol-spill". Vil du prøve det? Ring
formannen.